

Gerbiami Dailininkai,

Gruodžio 21 d. netekome tapytojo Alfonso Vilpišausko

1945-2015

Alfonsas Vilpišauskas gimė 1945 birželio 9 d. Savidonių kaime, Ukmergės rajone.

Tapytoją ir mokytoją A. Vilpišauską geriausiai apibūdina daugelio menotyrinių straipsnių antraštės; per kelis dešimtmečius jis susirinko iš dailėtyrininkų garsius epitetus, dailininkas buvo vadinamas „tapybos grandu“, „nenusidėjusiu tapybai“, „tapybos apologetu“, „atsilaikiusiu prieš lūžį“, „ugnies ir pelenų prakalbintuoju“, „jasmų archipelagu“ ir „*alla prima* tapybos virtuozu“. Išties, Alfonsas Vilpišauskas buvo vertas šių žodžių, ir ne tik dėl to, kad šiomet atšventė jubiliejų ir vienu atsikvėpimu surengė keletą skirtingų personalinių parodų Kaune ir Vilniuje bendru pavadinimu „Dvasinė vienovė“. Bet dėl to, jog dailininko gyvenimas buvo permanentinis sąskambis su tapyba. Maestro išpažino ne bet kokią tapybą – tai dar nuo XX a. 3 dešimtmečio lietuviškos mokyklos ugdyta, per sunkųjį socrealizmo klonų laikotarpį ezopiškai slėpta ir galiausiai atsinaujinusi ekspresyvi gyva ir emociinga tapyba. Kurdamas išraiškingos modernistinės pakraipos darbus, dailininkas prisiėmė visą atsakomybę už paprasto peizažo sudėtingą vaizdą, už dažo, potėpio ir formos struktūras būdingas tik jam ir nuolatos kurtą nepabaigiamą mitinį gamtos, kaip visų spalvų ir formų deivės įvaizdį.

Vilpišauskas personalines parodas rengdavo retai. Matyt, tapybinė ekspozicinė satisfakcija būdavo pakankamai pasiekama kartu su grupės „Angies“ parodomis ar kitokiais spontaniškais susibūrimais (pvz., paroda „Po Dvynių ženklų“, plenerai ar kt.).

Tapytojo kūriniai ryškias spalvas ir nerimastingas struktūras atrado Lietuvos kaimuose, sodybose. Kažin, ar kas pajėgtų varžytis su juo dėl aplankytų ir nutapytų vietovių skaičiaus: Vyžuonys, Kriukai, Seredžius, Valatkai, Zatyšiai, Skrebiškis, Cimaniūnai, Žemaičių Kalvarija, Rumšiškės, Plateliai – tik keletas jų, todėl tapytoją visiškai pagrįstai galima pavadinti Lietuvos kaimų metraštiniu. Vasara ir gamtos vaizdai buvo jo laikas ir gyvenimas, mat tada tapydavo, jausdavo ir gerdavo tuos potyrius, o po to dar galėdavo tuo gyventi ir žiemos periodu, visa tai savo studijoje permąstydamas.

Paskutinįjį dešimtmetį vasaromis apsistojęs Šilavoto Davatkyne, dailininkas ten kurdavo mistines sodo panoramas, kartais vietoj piešinio iššvirksdamas dažų tūtelės turinį. Dažnas karštą vasaros dieną, lietuviškoje žalumoje neįžvelgia jokių pustonų ar atspalvių, tačiau pasižiūrėjus į šią tapybą, lietuviškas kraštovaizdis kiekvienam skeptikui pasirodys kaip atogrąžų miškai ar meteorų lietus danguje. Oranžinė, ruda, raudona, geltona, mėlyna, žalia – kiek dar galima sutėkšti į vieną molbertinės tapybos darbą? Bet dažnai paliktas ir gruntas, ir pirmas sluoksnis, tarsi priminimas, kad iš ypatingų ekspresyvių spalvinių dėmių dėliojamas peizažas visad turės neužbaigtumo...

Dailininkas palaidotas Petrašiūnų kapinėse, Kaune.

Lietuvos dailininkų sąjungos Kauno skyrius